

Tirgus pārskats

2009.g. 5.oktobris – 11.oktobris

Pagājušajā nedēļā tirgos atjaunojās pieaugums – ASV akciju tirgū saskaņā ar "S&P 500" indeksu cenas kāpa par 4,5% savukārt Eiropas akciju cenas palielinājās par 3,7%. Japānas akcijas daļēji atgūvas no pagājušās nedēļas zaudējumiem un saskaņā ar "Nikkei 225" indeksu to cenas pieauga par 3%. Pārējo Āzijas valstu akciju cenas palielinājās par 3,3%. Attīstības valstu tirgu rezultāts, akciju cenām pieaugot par 5%, apsteidza attīstīto valstu tirgu rezultātu. Vislabākais rezultāts bija Krievijas tirgum, sasniedzot kāpumu 12,5% apmērā. Austrumeiropas akciju cenas pieauga par 1,2%.

Biržā kotētie ASV uzņēmumi pagājušajā nedēļā sāka publiskot savus trešā ceturkšņa peļņas rezultātus. Pirmais no "S&P 500" indeksā iekļautajiem uzņēmumiem rezultātus publicēja alumīnija ražotājs "Alcoa Inc.", pārsteidzot tirgus ar paziņojumu par pozitīvu peļņu. Peļņas rādītāju publicēšanas sezonas labo sākumu pavadīja arī samērā labi ekonomikas dati.

Pagājušajā nedēļā ASV publicētie makroekonomikas dati nebija daudz, tomēr iknedēļas bezdarba dati liecināja, ka bezdarbnieku pabalstu pieprasība mazāk cilvēku kā gaidīts. Tirgiem tas nāca par labu, jo pēc tam, kad septembra dati par lielo zaudēto darbavietu skaitu sagādāja vilšanos, šādas ziņas atjaunoja cerības par situācijas uzlabošanās turpināšanos darba tirgū. Augustā ASV vairumtirgotāju krājumu apjoms samazinājās par 1,3%, kas ir vairāk kā gaidīts un kas norāda, ka, uzlabojoties pārdošanas apjomiem, pasūtījumu daudzumam ir iespējas palielināties. Vairumtirgotāju pārdošanas apjomi pieauga par 1%, tai pat laikā paaugstinot pārdošanas apjomu attiecību pret krājumiem (skat. 1.grafiku).

Koriģētie dati liecina, ka Eiropas valstu ekonomikas apjoms otrajā ceturksnī ir sarucis vairāk kā sākotnēji prognozēts. Eiro zonas valstu ekonomika salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 0,2% (-4,8% gada izteiksmē) nevis par 0,1% (-4,7% gada izteiksmē) kā tika ziņots iepriekš, jo mājsaimniecību patēriņa pieaugums bija mazāks kā sākotnēji prognozēts un ieguldījumi pamatkapitālā samazinājās vairāk kā sākotnēji prognozēts.

Eiropas Centrālā banka un Lielbritānijas centrālā banka pagājušajā nedēļā notikušās tikšanās laikā pieņēma lēmumu nemainīt mērķa bāzes procentu likmes. ECB refinansēšanas mērķa likmi pēdējo reizi samazināja maijā un kopš tā laikā tā nav mainīta, saglabājot šo likmi 1% līmenī. Savukārt Lielbritānijas centrālā banka kopš marta bāzes likmi saglabā 0,5% apmērā.

Japānas iekārtu pasūtījumu apjoms augustā palielinājās mazāk kā prognozēts. Pasūtījumu apjoms ir rādītājs, pēc kura var spriest par uzņēmumu ieguldījumiem nākotnē. Lai gan pieprasījums no ārvalstīm palielinās, investīciju izdevumi joprojām ir pazemināti.

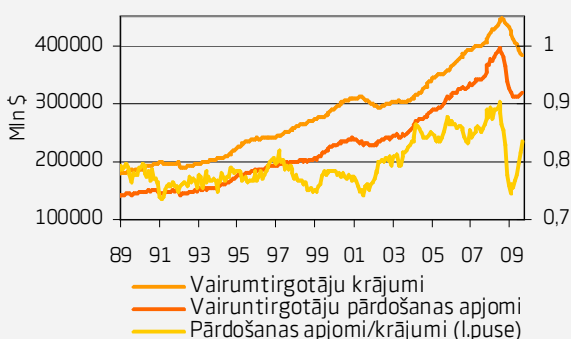
Ungārijas centrālā banka nāca klajā ar paziņojumu, ka plāno noteikt ārvalstu valūtā privātpersonām izsniegto aizdevumu apjomu limitus un ierobežot aizdevumu termiņu, aizdevuma pret nodrošinājuma vērtību attiecību, kā arī noteikt kredītmaksājuma apmēra attiecību pret ienākumu apmēru. Šie noteikumi ir būtiski, jo Ungārijas forintos izsniegto aizdevumu procentu likmes ir daudz augstākas kā ārvalstu valūtā izsniegto aizdevumu likmes (forintam - 7,5%, eiro - 1%), tādējādi mudinot kredītņēmējus izvēlēties ņemt lētākus kredītus ārvalstu valūtā, un šāda izvēle var izrādīties nepareiza gadījumā, ja HUF vērtība būtiski kritīsies. Šāds ierosinājums, ja tas tiks īstenots, tirgus uzreiz visdrīzāk neietekmēs, tomēr ilgtermiņā tas var izrādīties labvēlīgs Ungārijas finanšu sektoram, padarot to izturīgāku krīzes apstākļos.

Latvijas valdībai izveidojās asa polemika ar starptautiskajiem aizdevējiem (Zviedriju, Eiropas Komisiju, SVF) par nepieciešamo budžeta samazinājumu apmēriem. Latvijas valdība ir ieņēmusi pozīciju, ka tās spēj sasniegt maksimālo atļauto budžeta deficītu 8,5% apmērā no IKP arī tad, ja tā samazina tēriņus par 175 miljoniem latu mazāk kā 500 miljonu lielais griezumam, par kuru puses vienojās iepriekš. Pagājušajā nedēļā tas, ka nākamā aizdevuma daļa netiks izsniegta, likās samērā iespējams. Šobrīd pēc asām pārrunām šķiet, ka puses tomēr vienosies un, kā izteicās Zviedrijas centrālās bankas "Riksbank" prezidents Stefans Ingves, Latvija netiks "atstāta salā".

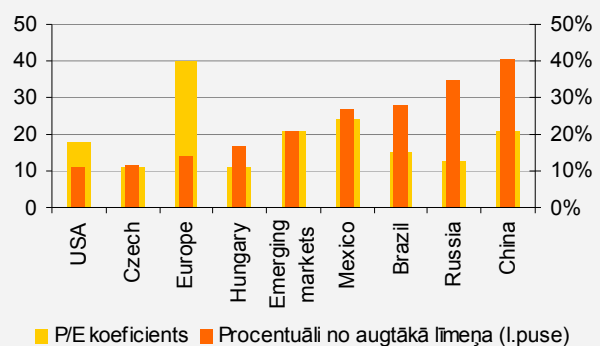
Latvijas valdība arī apsver plānu noteikt, ka aizdevēji nedrīkst no grūtības nonākušajiem hipotekāro kredītuņēmējiem piedzīt vairāk par nodrošinājuma vērtību. Tā kā atsevišķos gadījumos īpašumu vērtība ir nokritusies pat par 70%, šāda plāna īstenošanas rezultātā Latvijā strādājošajām bankām palielinātos zaudējumi. Tas arī mudinātu kredītņēmējus, kuru īpašumu vērtība nav pietiekama kredītsaistību segšanai, nepildīt savas kredītsaistības. Ļoti iespējams, ka šāds likumdevēju ierosinājums bija paredzēts kā līdzeklis savas pozīcijas stiprināšanai sarunās ar starptautiskajiem aizdevējiem, it īpaši attiecībā uz Zviedriju.

Krievijas akcijas uzrādīja no visiem lielajiem attīstības tirgiem vislabāko rezultātu. Šādu strauju kāpumu izraisīja vairāki faktori – pieauguma spiediens uz rubļa vērtību, nesēnā Krievijas akciju reitingu paaugstināšana, ko veica vairākas prominentas investīciju firmas, ievērojamākās no kurām bija "Goldman Sachs" un "Deutsche Bank". Turklāt Krievijas akciju cenas joprojām ir arī samērā zemas salīdzinājumā ar citām līdzīgām attīstības valstu akcijām un joprojām nebūt nav pietuvojušās 2008.g. maija rekordaugstajam līmenim, kas motivē investorus steidzīgi izmantot tos Krievijas akciju piedāvājumus, kurus tie uzskata par izdevīgākajiem (skat. 2.grafiku).

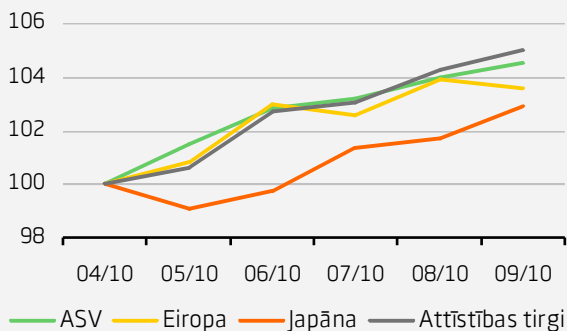
1.grafiks. ASV Vairumtirgotāju krājumi un pārdošanas apjomi

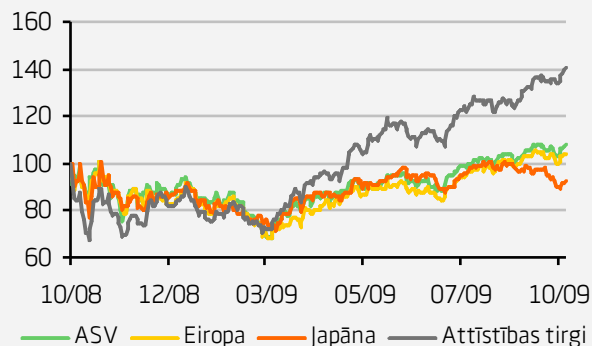
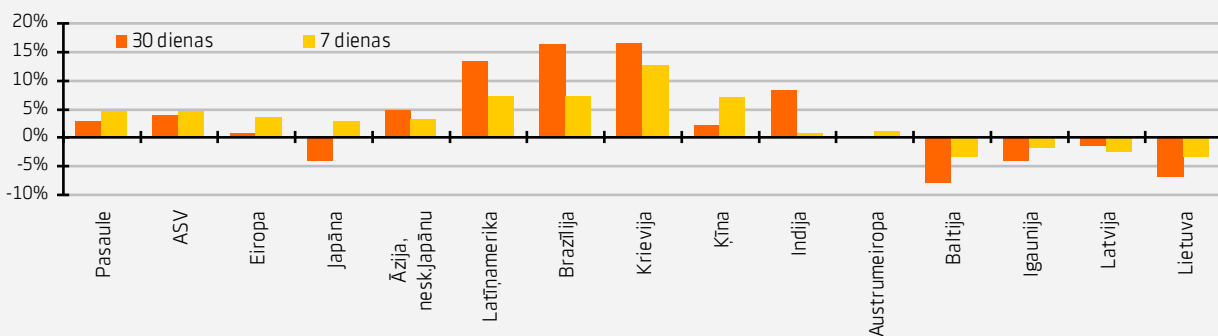
2.grafiks. Akciju tirgu vērtējumi un tirgus procentuālais kritums no rekordaugstā līmeņa

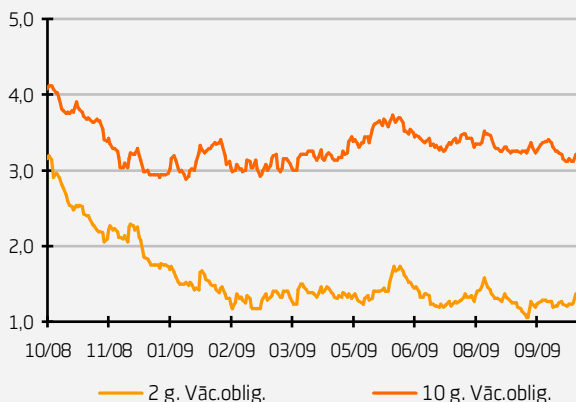
3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

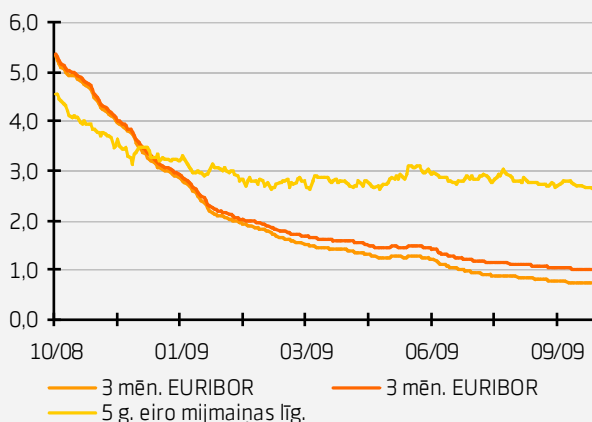
4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti.¹

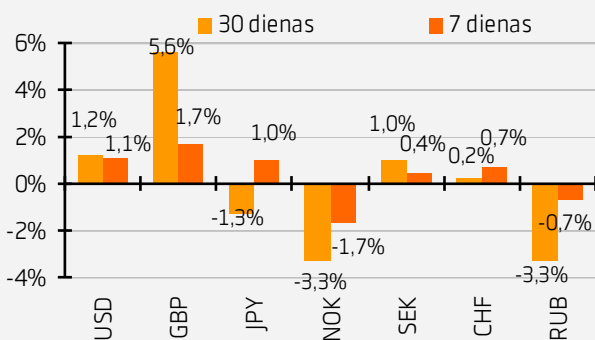
6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

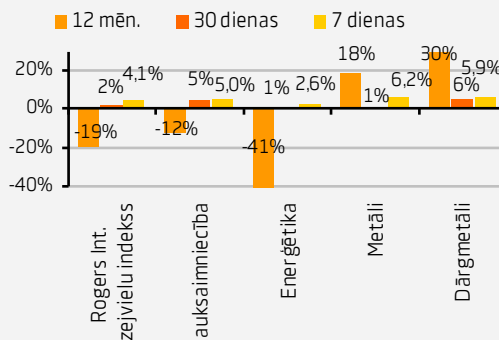
7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

Grafiki no: "Bloomberg" (ja nav norādīts savādāk)

Piezīme. Ja nav norādīts citādi, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai saistītie uzņēmumi kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu maiņai šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai un vienīgi informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PAŠAM PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGĀS RĪCĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RĪSKUS.

¹ Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indeksi).